

Broj 2., 2015.g.

NASLOVNICA

SADRŽAJ

INTERVJU S POVODOM

i. [Tretinjak I.: Intervju s prodekanicom za studijske programe UAOS-a Jasminom Pacek](#)

KRITIKA

MANIFESTACIJE

ESEJI

MEDUNARODNA

SURADNJA

IZ STRUKE ZA STRUKU

Igor Tretinjak

Umjetnička akademija u Osijeku

itretinjak@uaos.hr

Intervju s prodekanicom za studijske programe UAOS-a Jasminom Pacek

Jasmina Pacek: UAOS predstavlja spoj iskustva i svježih mladenačkih energija

Umjetnička akademija u Osijeku ove je akademske godine, na svoj deseti rođendan, pokrenula dva velika projekta. Riječ je o novom preddiplomskom sveučilišnom studiju kazališnog oblikovanja i programima cjeloživotnog učenja. Pridodamo li tomu podatak da je upravo u završnoj fazi priprema za vrlo zahtjevan proces reakreditacije, možemo zaključiti da Akademija, sa svim nastavnicima i studentima, živi punim plućima. U svim tim projektima veliki teret leži i na prodekanici za studijske programe i cjeloživotno učenje, doc. art. Jasmini Pacek MFA, s kojom smo razgovarali o novinama, obvezama i daljnjim planovima Akademije.

Prodekanica za studijske programe UAOS-a doc.art. Jasmina Pacek

Umjetnička akademija u Osijeku ove je školske godine pokrenula novi studijski program Kazališno oblikovanje, koji se sastoji od tri segmenta: scenografija, kostimografija i oblikovanje lutaka. Kako ga vi, kao jedna od inicijatorica ocjenjujete?

Na Kazališnom oblikovanju se dugo radilo. U njegovoj pripremi sudjelovao je velik broj ljudi, s naše institucije prvenstveno kolegica doc. art. Saša Došen-Lešnjaković (koja je danas i voditeljica studija) i ja. Studij je inicijalno bio zamišljen kao specijalistički poslijediplomski studij koji bi se upisivao nakon pete godine likovnog ili dizajnerskog usmjerenja, ali smo dobili naputak da ga spustimo na nižu

razinu. To je i nama bilo u interesu, jer ovako možemo krenuti od osnovnih kompetencija. Uz to, nitko u Hrvatskoj ni u široj regiji nema ovako koncipiran studij, što mu daje na dodatnoj važnosti.

Do posljednjeg trenutka nije se znalo hoće li Kazališno oblikovanje biti pokrenuto ove akademske godine. Kako se to reflektiralo na prijavnim ispitima?

Dosta kasno smo dobili dopusnicu te smo propustili inicijalni ljetni rok. Zbog toga i neizvjesnosti hoće li se pokrenuti studij ili ne, većina se potencijalnih kandidata usmjerila prema drugim studijskim programima, što nam je ograničilo bazu studenata koji su se prijavili.

Kako vam se danas, tri mjeseca nakon upisa, čine studenti prve generacije?

Kombinacija koju smo dobili vrlo je zanimljiva i vrlo smo zadovoljni, jer smo upisali i klasu redovitih i klasu izvanrednih studenata. Izvanredni studenti dolaze isključivo iz prakse te poznaju kazalište kao takvo. Dvije studentice stižu iz područja lutkarstva, točnije iz Zagrebačkog kazališta lutaka, kolega, zaposlen u osječkom HNK-u, stiže iz područja scene i tehnike te

kolegica, koja dolazi iz kazališta u Sisku, primarno se bavi teatrom pokreta. U kombinaciji s redovitim studentima, koji stižu iz srednje škole, stvaraju dobru interaktivnu sredinu u kojoj dobro funkcionira odnos iskustva i kazališnih predznanja i svježe mladenačke energije.

Zanimljivo je da su mladi ljudi odmah nakon srednje škole izabrali tako usmjeren i konkretan studij. Koliko je on bio njihov prvi izbor, a koliko rezervna opcija?

Izvanredni studenti su svi došli ciljano, a tako i više od pola klase redovnih studenata. Jedna studentica je čak pauzirala prošlu godinu, čekajući da se pokrene ovaj studijski program. S druge strane, nekoliko studenata je promišljalo kazalište kao takvo, razmišljajući o režiji, glumi, lutkarstvu, no u razgovoru s njima, a na temelju prijavnih radova, uočen je njihov talent upravo za kazališno oblikovanje. Tako da smo dijelom i usmjeravali studente.

U svakom slučaju, u vrlo kratko vrijeme okupio se dovoljan broj za pokretanje klase, što pokazuje potrebu za tim tipom studija. Utoliko više čudi da je ovo jedini studij ovog tipa kod nas i u regiji. Kako to objašnjavate?

Problem seže jako duboko. U Hrvatskoj se scenografijom isključivo bave arhitekti te dijelom likovnjaci, a kostimografijom modni dizajneri i likovnjaci. Skice likovnjaka su prekrasne, ali su na razini ilustracije, budući da ih tretiraju kao umjetničko djelo. Razlog tomu je nepoznavanje ljudske anatomije, tekstilnog medija, te kazališta kao mehanizma određenih epoha. Postojalo je nekoliko pokušaja u hrvatskom visokom školstvu da se pokrene ti studiji te se na Likovnoj akademiji u Zagrebu godinama pričalo o tome. Na hrvatskim visokim školama, poput Akademije primijenjene umjetnosti u Rijeci ili Tekstilno-tehnološkog fakulteta u Zagrebu, postoje kolegiji ili moduli usmjereni scenografiji i kostimografiji, ali su ili izborni ili su na razini struke, a ne umjetnosti. S druge strane, na nacionalnoj su razini ta zanimanja prepoznata kao deficitarna, što nam je pomoglo u dobivanju dopusnice. Nedostatak školovanih kazališnih likovnjaka dosta je velik problem, jer se svodi na to da predstave rade stručnjaci iz inozemstva ili domaći scenografi i kostimografi čije kompetencije primarno proizlaze iz iskustva više nego formalnog obrazovanja.

Treći segment Kazališnog oblikovanja, uz scenografiju i kostimografiju, je oblikovanje lutaka, što je potpuna novina u našem visokom školstvu. Prije deset godina UAOS je prva u regiji pokrenula tada još jednu novinu - studij lutkarstva. Mogu li ova dva područja podići hrvatsko lutkarstvo koje je trenutno na dosta niskim granama?

Nadamo se da hoće. Jedan od razloga zbog kojih smo stvarali studij Kazališnog oblikovanja s ova tri segmenta bio je da na taj način unutar jedne institucije i jednog prostora - Akademije, stvorimo živu i bogatu interakciju budućih glumaca-lutkara sa scenografima, kostimografima i oblikovateljima lutaka. Cijelu tu priču trebao bi zaokružiti planirani diplomski studij kazališne i lutkarske režije.

Kako bi se taj program uklopio u trenutne programe?

Plan je da dvopredmetne studije na diplomskoj razini razdvojimo na jednopredmetne, tako da student može izabrati i kombinirati, na primjer, modul lutkarske animacije i lutkarske režije ili lutkarske animacije i oblikovanja lutaka...

I to sve sa čvrstom bazom iz preddiplomskog studija?

Tako je. Baza bi bila fiksirana trogodišnja: glumci-lutkari i kostim-scena-lutka i onda bi na četvrtoj godini ta kombinatorika zaživjela u smislu individualnih afiniteta.

Studij kazališne režije trenutno postoji samo na zagrebačkoj akademiji, a i tamo je ove godine upisan tek jedan student, što će sigurno utjecati na nedostatak "mlade redateljske krvi" na našim scenama.

Upravo stoga razmišljamo na ovaj način. Posebice, jer u stalno zaposlenom kadru imamo četiri redatelja: izv. prof. art. Roberta Raponju, izv. prof. art. Zlatka Svibena, doc. art. Jasmina Novljakovića i višu asistenticu Tamaru Kučinović, a nemamo studij režije. Oni predaju na studiju glume i lutkarstva, što je u potpunosti legitimno, ali imaju taj dodatni potencijal. Uostalom studij Kazališnog oblikovanja je isto nastao na taj način. Kolegica Došen i ja, obje iz polja primijenjene umjetnosti, grane kostimografije, predavale smo na likovnom i kazališnom odsjeku izborne predmete do osnivanja ovog novog studija, a po istom ključu radimo na pripremi studijskog programa ilustracije. Radimo na tome da specijalizirane kompetencije koje već imamo u postojećem nastavnom kadru usustavimo u nove studijske programe.

Čini mi se da takva uska, a brojnija usmjerenja danas bolje kotiraju na tržištu rada od uopćenih studija.

Točno. Naša težnja stoga i je pokretati takve specijalizirane studije kojih nema u regiji, te se u tim područjima profilirati. U procesu reakreditacije visokih učilišta, u kojem je trenutno i Umjetnička akademija u Osijeku, prednost se daje studijskim programima koji su specifični, te je tendencija ukidanja studijskih programa koji se dupliraju na razini Hrvatske.

Mudrim biranjem studija UAOS je došla do toga da praktički niti jedan naš student, posebice glume i lutkarstva, nakon studija nije bez posla, makar povremenog.

Upravo je to razvojna koncepcija kojom želimo ići dalje, što pokazuje i otvaranje pozicije mog prodekanskog mjesta za studijske programe i cjeloživotno učenje, koja u stvari predstavlja razvojnu komponentu Akademije.

Je li UAOS prepoznata unutar regije kao mlada i moderna akademija koja promišlja budućnost svojih studenata?

Malo mi je kao osobi unutar institucije teško odgovoriti na ovo pitanje, koje je više usmjereno prema krajnjim korisnicima, no po broju kandidata koji se prijavljuju i institucijama koje zapošljavaju naše završene studente, mislim da postajemo regionalno priznati. Također, postajemo nositelji određenih projekata, u kojima su nam zagrebačka, riječka i splitska akademija partneri. To nas stavlja na mapu u smislu odnosa s paralelnim institucijama.

Kao što ste spomenuli, jedan od aspekata vašeg prodekanskog rada je projekt cjeloživotnog učenja, koji je također krenuo ove školske godine. Koliko je zaživio i jeste li zadovoljni prvim koracima?

Cjeloživotno učenje je također nov segment u hrvatskom visokom školstvu. Dosad se smatralo da formalno školovanje dobijete kroz fakultet, a da se informalnim i neformalnim učenjem bave druge institucije. Kako u Osijeku, barem u umjetničkom segmentu, nema institucija koje se time bave, UAOS je tu pronašla svoju priliku te smo ponudili široj zajednici 24 umjetnička programa cjeloživotnog učenja. Problem cjeloživotnog učenja na razini Hrvatske je da ne postoji regulativa koja ga definira, niti će biti riješena do 2018. godine. Ostaje na svakom sveučilištu da zasebno regulira način i poslovanje cjeloživotnog učenja. Sveučilište Josip Juraj Strossmayer tek je ove akademske godine formiralo povjerenstvo za cjeloživotno učenje.

Pretpostavljam da dio problema leži i u ekonomskim neprilikama u gradu u državi?

Tako je. Ekonomska situacija u gradu je dosta teška i dosta je problematično odvojiti par stotina ili tisuća kuna. I dok je nekoliko programa krenulo, za druge smo osmislili nekoliko modela fleksibilnosti cijena, s ciljem da ih približimo široj javnosti i da se zajednica upozna s njima. Jedan od paketa je bio i „Zimski likovni kamp“ namijenjen prvenstveno srednjoškolicima. Taj paket realiziran je u promotivnoj i besplatnoj varijanti za vrijeme zimskih školskih praznika. Neke programe pokušavamo ugraditi u europske projekte, a razgovaramo i s drugim institucijama, tako da financiranje programa dođe djelomično i iz drugih izvora i rastereti krajnjeg korisnika. Do sada je krenuo program „Uvod u povijest drame i kazališta“ profesorice Nikčević te „Dramski studio glume i lutkarstva“, a u siječnju kreće „Kompozicija“ profesora Bobića i „Razvoj glazbenog sluha“ predavača Olivara Olivera. Od veljače spremamo i novi promotivni paket, ovaj put s popustima od 55 posto, koji će ponuditi i „Primijenjeno oblikovanje keramike“, „Uvod u crtanje akta“, „Uvod u crtanje portreta“ i „Uvod u crtanje kompozicije“.

Mudro osmišljavanje razvoja UAOS, u koje spadaju i pokretanja novih studija i cjeloživotnog učenja, važno je za reakreditaciju, koju ste nešto ranije spomenuli, a koju moraju proći sve visoke škole u Europi. Možete li nam pojasniti o čemu je riječ?

Reakreditacija je proces u kojemu visokoškolska institucija podliježe vrednovanju vanjskih stručnjaka koji procjenjuju kvalitetu rada institucije. Postoji dakle kontrolno reakreditorno tijelo koje svakih pet godina detaljno provjerava način rada institucije.

Koliko težinu ima reakreditacija po visokoškolske institucije?

Vrlo veliku. Izlazni parametri mogu biti da se instituciji produžava dopusnica za rad ili da se u potpunosti ukine, odnosno da se zatvori institucija ili pojedini studijski program. U protekle četiri godine na razini Hrvatske zatvorene su tri institucije u cijelosti i 18 pojedinačnih studijskih programa. Treća opcija je pismo očekivanja kojim se ukazuje na probleme koji nisu dramatični da bi vas ukinuli, već se daje rok od jedne do tri godine unutar kojeg se moraju popraviti slabe točke.

Koliko je to zahtjevan proces?

To je zaista vrlo, vrlo obiman proces: unutar naše institucije vrijedno i predano radi sedam povjerenstava s tri do šest članova, sve administrativne službe, voditelji svih odsjeka, a i od individualnih nastavnika zahtjeva se pojedinačni angažman glede sistematizacije prikaza osobnih umjetničkih, znanstvenih i pedagoških aktivnosti. Do 1. veljače moramo napisati dvojezični dokument „Samoanalize“ koji narativno opisuju i tabelarno numerički precizno prikazuje svaki i najmanji segment poslovanje akademije. Dokument se sastoji od sedam cjelina: upravljanje visokim učilištem i osiguravanje kvalitete; studijski

programi; studenti; nastavnici; znanstvena, umjetnička i stručna djelatnost; mobilnost i međunarodna suradnja; resursi: stručne službe, prostor, oprema i financiranje. Također Mozvag i naše mrežne stranice moraju biti u potpunosti usklađeni s dokumentom „Samoanalize“.

Kako kotira UAOS u pogledu reakreditacije?

Kao institucija stojimo jako dobro. Već sam promišljen izbor specifičnih izlaznih kompetencija naših studenata i studijskih programa postavlja nas na mapu dobrih sveučilišta. Nadalje, reakreditorno tijelo prvo gleda zadovoljavanje osnovnih parametara kao što je broj nastavnika po studentu, broj kvadrata po studentu i pokrivenost nastave stalno zaposlenim kadrovima u zvanju. Što se tiče broja nastavnika po studentu, tu stojimo, kao i sva umjetnička područja, jako dobro. U odnosu na mnoge institucije stojimo jako dobro i po broju kvadrata po studentu, iako nam nedostaju neki ciljani prostori poput dvorane sa scenom, a uvijek se možemo požaliti na neki nedostatak opreme, no ipak smo u kvalitetnim i nedavno renoviranim i dostatno opremljenim prostorima. Po pitanju pokrivenosti nastave stalno zaposlenim kadrovima stojimo jako dobro. Svi programi imaju zahtijevanu pokrivenost. Ako se uključe i suradnička zvanja, 75 do 88 posto nastave pokriveno je stalno zaposlenim djelatnicima. Vanjska suradnja svedena je na optimum i ne bi se trebala dalje smanjivati, jer suradnja i dalje donosi potrebnu svježinu, pogotovo u međunarodnom kontekstu.

U hrvatsko visoko školstvo stigli ste iz Amerike, gdje ste živjeli i radili te sudjelovali u osnivanju vrlo priznate škole tekstilnog dizajna.

Kao aktivni član američke asocijacije American Association for Arts and Crafts održala sam niz predavanja i umjetničkih radionica na sveučilištima u Americi, Kanadi, Meksiku i Panami te brojnim međunarodnim konferencijama. Također, kao što ste rekli, sudjelovala u osnivanju jedne od najpriznatijih privatnih škola tekstilnog dizajna u SAD-u, a na University of California, Davis, predavala sam predmete Design, Creativity and Fantasy, World Textiles i Computer-Aided Textile Design.

Možete li usporediti američko i hrvatsko školstvo, odnosno UAOS?

Razlike postoje, no u nastavnom segmentu u umjetničkom području one nisu toliko velike, kao što su u nekim drugim područjima humanističkih i prirodnih znanosti. Naime američka tendencija prema mentorskom i individualnom radi kod nas u hrvatskoj u umjetničkom području vrlo je zastupljena. Velika razlika vidi se u načinu financiranja visokoškolskih institucija. Kod nas se financiranje najvećim dijelom oslanja na prihode od Ministarstva, dok je u Americi visoko školstvo uglavnom financirano kroz razne fondacije: istraživačke projektne fondacije, alumni fondacije i slično, ali i školarinama polaznika. Ljetos smo na University of Maryland dogovarali suradnju. Oni imaju fondaciju Jima Hensona, oca Muppet Showa, koja omogućuje primjerice financiranje lutkarskih projekata. Uz Maryland, razgovarali smo s još četiri sveučilišta: Riders University, Westminster College of Art iz Princeton-a; George Washington University iz Washington D.C.-a; Rutgers-Camden, The State University of New Jersey iz urbanog predgrađa Philadelphije; te Penn State, The Pennsylvania State University, School of Theater, s ciljem moguće suradnje. Neka od tih sveučilišta pokazala su i interes za gostovanje na Dionizijevom festivalu i Lutkokazu, dok su neka ponudila pomoć u razvoju studijskog programa kreativnih terapija, što nam je isto u planu. Kod američkih sveučilišta odlična je činjenica da su diplomski i doktorski studij često potpuno pokriveni stipendijama. Školarine su dosta visoke, ali ako vas prime na diplomski i doktorsku klasu, od vas se očekuje da sudjelujete kao asistent u nastavi, što vam pokriva školarinu i troškove života. Ako se realiziraju ti ugovori o suradnji taj bi se model školovanja i usavršavanja približio našim studentima i asistentima.

Prošle ste godine za kostimografiju u predstavi *Norma* HNK Osijek dobili Nagradu hrvatskog glumišta, dok ste ove godine na Inovi nagrađeni za neutralni kazališni kostim. Što znače nagrade vama u privatnom i poslovnom smislu, a što znače instituciji u kojoj radite?

Meni osobno nagrade ne znače toliko koliko želim da znače ljudima koji su sudjelovali u procesu, budući da niti jedan segment mog rada nije bio samostalan i individualan. Nagrada hrvatskog glumišta, koju sam dobila za operu *Norma*, stvarana je u radionici HNK u Osijeku, samim time nagrada nije samo moja nego je dijelim s timom. Jedno je moja ideja kostima, a drugo njegova realizacija u trodimenzionalnoj formi s tekstilnim i tehnološkim parametrima u suradnji sa čitavim nizom stručnih ljudi od autorskog tima na idejnoj razini do krojača, konstruktora i šivača na izvedbenoj.

Kako je došlo do nagrade na Inovi za neutralni kostim?

Nagrada Grand prix Nikola Tesla, koji sam dobila za najbolju inovaciju na International Invention Show, Inova 39, bila je za mene veliko iznenađenje. Po riječima organizatora Tera Tehnopolisa, ta nagrada dosad nije odlazila u područje primijene u umjetnosti, već je bila okrenuta isključivo znanosti. Na istom natjecanju dobila sam i zlatnu medalju hrvatskog društva i

inovatora i međunarodnu AGEPI medalju Republike Moldavije odnosno njihove Agencije za zaštitu intelektualnog vlasništva. Ono što je zanimljivo je da je nagrađeni proizvod nastao unutar nastavnog procesa i tim je više nagrada bitna za UAOS kao instituciju, koja je i vlasnik proizvoda, ja sam samo autor. Inicirao ga je profesor Vukmirica, dok je radio na UAOS. Tražio je godinama kostim koji bi bio potpuno neutralan. U procesu rada s konstruktoricom i krojačicom, gospođom Katicom Siller, profesorom Vukmiricom, studentima i asistentima koji su ih nosili, dolazila sam polako do novih rješenja, gdje se uspostavilo da neutralni kostim nije nešto jednoznačno, već da je potrebno razraditi nešto što znači neutralno u određenom povijesnom razdoblju. Na kraju sam zaključila da je neutralni zapravo modularni kostim koji prikazuje neutralnost određenog povijesnog perioda i od tuda dolazi ta multifunkcionalnost kostima koji je predstavljen na Inovi.

Vratimo se malo Nagradi hrvatskog glumišta. Otvara li ta važna nagrada struke nove poslove?

Hrvatsko tržište rada, pa tako i autorskog djelovanja u kazališnom segmentu, vrlo je malo i još uvijek funkcionira po principu timova koji se poznaju i rade zajedno, stoga mislim da tu nagrade ne igraju tako veliku ulogu. S druge strane iz iskustva sam sigurna da veću prepoznatljivost donosi kad netko od kolega redatelja ili ravnatelja kazališta, tko ne poznaje vaš rad, dođe na predstavu i vidi što ste konkretno napravili i bude pozitivno iznenađen.

U svojim predstavama vrlo često spajate kostimografiju i scenografiju. Koje su prednosti tog "dvostrukog potpisa"?

Mislim da je jako lijepo kad imate priliku raditi ukupnu likovnost predstave. Ujedno, kazališta to vole. To i je jedan od razloga ovakve koncepcije studija Kazališnog oblikovanja, da studenti dobiju višestruke izlazne kompetencije da mogu raditi i jedno i drugo. Pogotovo kad se radi o manjim projektima na primjer kod putujućeg teatra, logično je i optimalno da to radi jedna osoba. S druge strane kod, u posljednje vrijeme sve rjeđe rađenih, velikih mega projekta gdje imate preko 150 individualnih kostima na sceni dobro je imati zasebnog autora scenografije.

Dojma sam da budućnost kazališta na našim prostorima leži na manjim i mobilnim projektima, jer se kazališta moraju nuditi publici i prići joj.

Mislim da ste u pravu. Sve su manji budžeti kazališta pa niti velika HNK kazališta nemaju budžet za velike predstave. Stoga počesto „recikliraju“ kostime iz fundusa. I zato je dobro da naši studenti imaju kompetencije na više polja, odnosno višestruku mogućnost zanimanja.

Kakvo je stanje u hrvatskoj scenografiji i kostimografiji danas? Vidite li neku stilsku prepoznatljivost i smjer kojim idu?

Teško bih mogla reći da govorimo o nekakvom kontinuitetu ili ukupnoj likovnosti. Mislim da se više baziraju na pojedinačnoj likovnosti autora te možemo govoriti o autorskoj likovnosti prije nego identitetu hrvatske scenografije i kostimografije. Pogotovo jer su mega-projekti u Hrvatskoj velikim dijelom bili oblikovani od strane vanjskih kostimografa i scenografa.

Koliko autorska prepoznatljivost reže krila kazališnom činu? Ako, na primjer, već na prvoj lutki ili kostimu znate tko potpisuje izradu lutaka ili kostima?

Nisam zastupnik toga da se rukopis predstave treba moći vidjeti po autoru likovnosti. Mislim da je puno važnija vještina i mogućnost sagledavanja šireg konteksta predstave, što pokušavam prenijeti i na studente. Kostimografi i scenografi ne stvaraju „Fine Art“ kao slikari ili kipari, nego „Applied Art“ odnosno primijenjenu umjetnost. Dakle mi primijenjujemo umjetnost na određeni proizvod, u ovom slučaju predstavu. Kod primijenjene umjetnosti često se zaboravlja da ona uz svoju estetsku i konceptualnu komponentu mora nositi i uporabno/funkcionalnu vrijednost. U kazališnom svijetu to zahtjeva dobro poznavanje tehnika i tehnologija svih radioničkih i scenskih procesa. Taj zanatski dio posla predstavlja neophodnu abecedu iz koje onda može proizaći zrela kreativnost. Nepoznavanje istih dovodi do banalnih i površnih rješenja.

Isto tako ako niste u stanju uzeti redateljsku viziju kao takvu, i na njoj razviti svoj koncept likovnosti, ponuditi više varijanti, smatram da niste dobar kostimograf ili scenograf. Ako u gotovoj predstavi publika vidi samo likovnost i ništa drugo, to može porušiti cijeli koncept predstave. Iznimka su projekti Vizualnog kazališta gdje je naglasak upravo na tim vizualnim aspektima kazališta. Trudim se da moj kazališno umjetnički rad bude unikatan, zanimljiv i vizualno atraktivan, ali da ujedno reflektira i redateljsku viziju i da bude u suglasju sa autorskim aspektima ostalih članova autorskog tima kao što su rasvjeta, glazba, scenski pokret.

U školovanju studenata jako pazim na parametre povijesne epohe, društveno-socijalnog konteksta, kompleksnosti razvoja vizualnog identiteta svih likova predstave, antropometrijskih karakteristika glumaca i mnogih drugih aspekata i želim da naša škola kazališnog oblikovanja nosi karakteristike ne površnog bavljenja likovnošću nego dubinskog promišljanja i profesionalne vizualne realizacije.

Ovo djelo je dano na korištenje pod licencom [Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).